

(1.11.2014 r.)

Skorowidz

Przepustowość na polskich interkonektorach

- Polska-Niemcy – Lasów – 1,5 mld m³
- Polska-Niemcy – rewers fizyczny – 5,5 mld m³ (Włocławek i Lwówek)
- Polska-Niemcy – rewers wirtualny – 2,3 mld m³
- Polska-Czechy – Cieszyn – 0,5 mld m³
- Polska-Ukraina – Drozdowicze – 5,7 mld m³
- Polska-Białoruś – Wysokoje – 5,5 mld m³
- Polska-Białoruś – Tietierowka – 0,2 mld m³
- Gazociąg Jamał-Europa: – Włocławek – 3,1 mld m³, – Lwówek – 2,4 mld m³

Umowy Gazpromu na dostawy gazu z wybranymi firmami:

- Austria: OMV do 2027 r. 7 mld m³
 - Bułgaria: Bulgargazem do 2030 r. 3 mld m³
 - Czechy: RWE Transgaz do 2035 r. 9 mld m³
 - Dania: DONG 1 mld m³ do 2030 z I nitki Nord Stream i 1 mld m³ do 2031 z II nitki
 - Francja: GdF do 2030 r. 12,5 mld m³ i 2,5 mld m³ z Nord Stream
 - Niemcy: E.ON do 2031 r. 20 mld m³, do 2036 r. 4 mld m³ na dostawy z Nord Stream,
 - Niemcy: VNG do 2031 r. 5,25 mld m³ z firmą VNG
 - Polska: PGNiG do 2022 r. 10,3 mld m³
 - Rumunia: WIEH do 2030 r. 4,5 mld m³, Conef do 2030 r. 2 mld m³
 - Słowacja: SPP do 2028 r. 6,5 mld m³
 - Słowenia: do 2025 r.
 - Włochy: Eni do 2035 r. 22 mld m³
-
- *BASF* – niemiecki koncern chemiczny z siedzibą w Ludwigshafen. Spółka notowana na giełdzie; udziałowcy: niemieccy 38%, USA i Kanada 16%, Wielka Brytania 12%, pozostała część Europy 18%.
 - *E.ON* – niemiecka spółka energetyczna, handlem gazem zajmuje się *E.ON Ruhrgas*. Spółka jest notowana na giełdzie; udziałowcy: niemieccy 41%, USA i Kanada 17%, brytyjczy 12%, francuscy 9%.
 - *RWE* – niemiecka spółka energetyczna notowana na giełdzie. Udziałowcy: niemieccy 32%, USA i Kanada 18%, Wielka Brytania 14%, Europa kontynentalna bez Niemiec 19%.
 - *Wingas* – niemiecko-rosyjski dystrybutor gazu, operator magazynu gazu w Rehden (4,2 mld m³) i w Haidach (2,4 mld m³). Założona w 1993 r. przez Wintershall (50%) i Gazprom (50%). W 2013 r. podpisano umowę o przekazaniu Gazpromowi pozostałych 50% udziałów.
 - *Wintershall* – największy w Niemczech producent ropy i gazu, spółka w 100% zależna od BASF.
 - *OMV* – austriacka firma zajmująca się wydobywaniem ropy i gazu. Udziały: IPIC 24,9%, państwo poprzez ÖIAG posiada 31,5%, 43,3% znajduje się w wolnym obrocie.
 - *NV Nederlandse Gasunie* – właściciel holenderskich sieci przesyłowych, w 100% należy do państwa.
 - *Gas de France Suez* (GdF) – francuska firma energetyczna eksploatująca gaz, największy we Francji dostawca tego surowca. Państwo posiada 36,7% udziałów.
 - *Électricité de France* (EdF) – francuskie przedsiębiorstwo dostarczające energię elektryczną, w którym rząd posiada 84,49%.

- *Eni* – włoskie przedsiębiorstwo z branży ropy i gazu, a także energetyki, górnictwa i petrochemii. Włoski rząd posiada 30,3% udziałów.
- *Gazprom* – państwo posiada 38,37% , państwowy Rosnieftegaz 10,97%, Rosgazyfikacja 0,89%, udziałowcy ADR 26,23%.
- *Novatek* – rosyjska firma. Udziałowcy: Leonid Michelson 28%, Gienadij Timczenko 23%, Gazprom 10%, Gazprombank 9,4%, Total 18%.
- *Rosneft* – rosyjska firma. Udziałowcy: 69,5% udziałów należy do państwowego Rosnieftegaz, 19,75% posiada brytyjski BP.
- *Gazociąg Północny* – konsorcjum Nord Stream: Gazprom 51%, BASF i E.ON po 15,5%, holenderski Gasunie i francuski GdF po 9%.
- *Gazociąg Południowy* – konsorcjum South Stream: Gazprom 50%, Eni 20%, Wintershall i francuski EDF po 15%.

Pojęcia:

- *Klauzula przeznaczenia* (Destination clause) – ogranicza dalszą dystrybucję zakupionego gazu.
- *Bierz lub płac* (Take or pay) – klauzula narzucająca odbiorcy zapłatę za ustaloną ilość gazu bez względu na to, czy zostanie ona odebrana i wykorzystana.
- *Cena typu spot* – cena giełdowa, budowana za pośrednictwem mechanizmów występujących na giełdzie. Kontrakty spot są krótkoterminowymi zamówieniami i stanowią odwrotność kontraktów długoterminowych ze sztywną formułą cenową.
- *Hub* – centrum handlu gazem, który może być wirtualny bądź fizyczny. Hub wirtualny – handluje się gazem dostępnym na umownym punkcie, który jest odzwierciedleniem wszystkich punktów wejść i wyjść do infrastruktury dystrybucyjnej. Hub fizyczny – węzeł gazowy na którym obraca się surowcem przesyłanym przez dany punkt.
- *Interkonektor* – instalacja umożliwiająca przesłanie surowca między państwami.
- *Unbundling* – inaczej separacja, rozdzielenie od siebie działalności w obrębie przesyłania bądź dystrybucji energii od działalności, która polega na wytwarzaniu i dostarczaniu (sprzedaży) tej energii do odbiorców końcowych. Wyróżniamy unbundling prawny, księgowy, własnościowy oraz funkcjonalny.
- *TPA* (Third party Access) – dostęp do przepustowości gazociągu stron trzecich.
- *Backloading* – zawieszenie części aukcji uprawnień do emisji CO₂. Celem jest zwiększenie ceny emisji.
- *CCS* (Carbon Capture and Storage)/geosekwestracja CO₂ – technologia przechwytywania i składowania w warstwach geologicznych, kawernach solnych lub warstwie wodonośnej dwutlenku węgla
- *EGR* (Enhanced Gas Recovery) i *EOR* (Enhanced Oil Recovery) – metody, które pozwalają zwiększyć wydobycie gazu lub ropy poprzez zatłoczenie gazu obojętnego lub roztworów chemicznych do złoża.
- *LNG* – gaz ziemny w postaci ciekłej.
- *CNG* – gaz ziemny sprężony.
- *LPG* – mieszanina propanu i butanu, stosowana głównie w kuchenkach domowych, jako paliwo silnikowe i surowiec używany w wielu procesach chemicznych.
- *CBM* (Coalbed methane) – forma gazu ziemnego pochodzącego z pokładów węgla.
- *UCG* (Underground coal gasification) – podziemne zgazowanie węgla.

www.gazlupkowy.net

www.energetykaipolityka.pl

Grzegorz Makuch